

Przygotowanie zawodowe dorosłych

Departament Rynku Pracy MRPiPS Data publikacji: 02.01.2016 Data modyfikacji: 29.09.2019

Czym jest Przygotowanie zawodowe dorosłych?

Przygotowanie zawodowe dorosłych ma na celu uzyskanie przez uczestników kwalifikacji lub umiejętności zawodowych. Może się ono odbywać w jednej z dwóch form:

- **praktycznej nauki zawodu dorosłych** umożliwiającej przystąpienie do egzaminu zawodowego lub egzaminu czeladniczego albo
- **przyuczenia do pracy dorosłych**, mającego na celu zdobycie wybranych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności, niezbędnych do wykonywania określonych zadań zawodowych.

Przygotowanie zawodowe dorosłych pozwala na nabycie umiejętności praktycznych i zdobycie wiedzy teoretycznej, niezbędnych do wykonywania zadań zawodowych.

Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane jest u pracodawców, często we współpracy z instytucją szkoleniową.

Czas zajęć w ramach przygotowania zawodowego dorosłych nie może przekraczać 8 godzin zegarowych dziennie i 40 godzin zegarowych tygodniowo.

Praktyczna nauka zawodu	Przyuczenie do pracy dorosłych
Trwa od 6 do 12 miesięcy	Trwa od 3 do 6 miesięcy
Program uwzględnia wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego lub standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania egzaminu czeladniczego	Program uwzględnia standardy kwalifikacji zawodowych dostępne w bazach danych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy lub wymagania w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.
Kończy się egzaminem zawodowym przeprowadzonym przez okręgową komisję egzaminacyjną, lub egzaminem czeladniczym przeprowadzonym przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych.	Kończy się egzaminem sprawdzającym przeprowadzonym przez komisję egzaminacyjną izby rzemieślniczej, instytucję szkoleniową wpisaną do rejestru prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy lub inną instytucję uprawnioną do przeprowadzania egzaminów wskazaną przez starostę. Przyuczenie do pracy dorosłych może kończyć się egzaminem zawodowym przeprowadzonym przez okręgową komisję egzaminacyjną, jeżeli program przyuczenia do pracy uwzględnia wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie szkolnictwa branżowego.
Uczestnik praktycznej nauki zawodu dorosłych, który zdał odpowiednio egzamin zawodowy lub egzamin czeladniczy, z wynikiem pozytywnym, otrzymuje odpowiednio certyfikat kwalifikacji zawodowej lub dyplom zawodowy albo świadectwo czeladnicze.	Uczestnik przyuczenia do pracy dorosłych, który zdał egzamin sprawdzający - otrzymuje zaświadczenie potwierdzające nabyte umiejętności Uczestnik który zdał egzamin potwierdzający - otrzymuje certyfikat kwalifikacji zawodowej.

Kto może skorzystać?

O skierowanie na przygotowanie zawodowe dorosłych może zwrócić się do powiatowego urzędu pracy każdy bezrobotny, a dodatkowo mogą to zrobić także osoby, które:

- otrzymują świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny, określone w odrębnych przepisach,
- uczestniczą w zajęciach w centrum integracji społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
- są żołnierzami rezerwy,
- pobierają rentę szkoleniową,
- pobierają świadczenie szkoleniowe.

Otrzymanie skierowania na przygotowanie zawodowe zależne jest od posiadania odpowiednich środków finansowych przez powiatowy urząd pracy.

Jakie są uprawnienia uczestnika?

Podczas odbywania przygotowania zawodowego dorosłych uczestnikowi przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych (o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1), przy czym okres pobierania stypendium wlicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz okresów składkowych.

Podczas odbywania przygotowania zawodowego dorosłych jego uczestnik ma prawo do 2 dni wolnych za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu (na swój wniosek), za które przysługuje stypendium. Stypendium nie przysługuje za okres nieusprawiedliwionych nieobecności.

Istnieje możliwość sfinansowania przez starostę kosztów przejazdu do miejsca odbywania przygotowania zawodowego. W przypadku, gdy przygotowanie zawodowe dorosłych odbywa się w miejscowości innej niż miejsce zamieszkania, możliwe jest także sfinansowanie kosztów zakwaterowania.

Jeśli uczestnik przygotowania zawodowego dorosłych przerwie program tego przygotowania lub nie przystąpi do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, egzaminu czeladniczego lub egzaminu sprawdzającego, wówczas jest obowiązany do zwrotu kosztów tego przygotowania. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy powodem przerwania lub nieprzystąpienia do egzaminu jest podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, odbywający przygotowania zawodowe dorosłych, może ubiegać się o refundację kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi do lat 7 lub opieki nad osobą zależną w trakcie odbywania tego przygotowania. Koszty zostaną zwrócone pod warunkiem:

- wcześniejszego uzgodnienia,
- nieprzekroczenia miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz
- po udokumentowaniu poniesionych kosztów

Jaka jest wysokość stypendium?

Bezrobotnemu w okresie odbywania przygotowania zawodowego dorosłych przysługuje stypendium w wysokości **120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych**. Stypendium przysługuje także za dni wolne (podobnie jak w programie staży uczestnikowi przygotowania zawodowego dorosłych przysługują dwa dni wolne za każde 30 dni kalendarzowych). Za okres, w którym wypłacane jest stypendium, zasiłek nie przysługuje.

Czy stypendium przysługuje także w czasie niezdolności do pracy?

Tak. Bezrobotny zachowuje prawo do stypendium za okres udokumentowanej niezdolności do pracy. Niezdolność tę należy udokumentować zaświadczeniem lekarskim, albo wydrukiem zaświadczenia lekarskiego (nie dotyczy to bezrobotnych odbywających leczenie w zakładzie leczenia odwykowego). Bezrobotny ma obowiązek zawiadomić powiatowy urząd pracy o niezdolności do pracy w terminie 2 dni od dnia wystawienia zaświadczenia i dostarczyć do powiatowego urzędu pracy **w terminie 7 dni**.

Podstawa prawna

- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.) – art. 53a – h
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych (Dz.U. z 2014 r. poz. 497)